

Tüm

TYT

DERSLER

SORU BANKASI

Her test MEB kazanımlarına uygun başlıklar altında hazırlanmıştır.

Her konunun soruları kazanımları öğrenme sırasına göre oluşturulmuştur.

Testler, öğrencinin konuyu iyi öğrenip öğrenmediğini kolayca tespit edebilmesi amacıyla değişik soru tipleriyle çeşitlendirilmiştir.

Öğrencinin olay ve durumlara bakış açısını genişleten, onlara problem çözme ve yorumlama gücü kazandıran sorular bulunmaktadır.

Akıllı tahtaya uyumlu bu kitaptaki tüm sorular video çözümlüdür.

Her sayfanın orta sütununda öğrenciye soruları çözmesinde rehber olacak bilgilere ve örnek soru çözümlerine yer verilmiştir.

! Testlerdeki kodu okut.
! Video çözüme anında ulaş.
www.lisedestek.com

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN : 978-625-7273-22-0

Yayın Koordinatörleri

Hatice YILMAZ - İbrahim POLAT

Yazarlar

Türkçe	: Jale ÖZGEN
Matematik	: Uğur KARASU - Mehmet Zeki HITAY
Fizik	: Erkan ÖZGEN - Mehmet Akif KORKMAZ
Kimya	: Mustafa ÇELİK - Kemal ZAKU
Biyoloji	: Özlem KOKKOR
Tarih	: Mesut KURT - Mehmet Ali CEMİLOĞLU
Coğrafya	: İsmail ÜNALDI
Felsefe	: Erkut YAZGAN
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	: Sinem YILDIRIM

Dizgi

Tümler Yayınları Dizgi Birimi

Kapak Tasarım

İbrahim KOÇ

Basım Yeri

Ostim Mahallesi 1207. Sokak 3/C-D Ostim / ANKARA

Tel: (0312) 386 00 26 - 0 850 302 20 90

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
'Medeniyet' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı:
Düşün altında binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

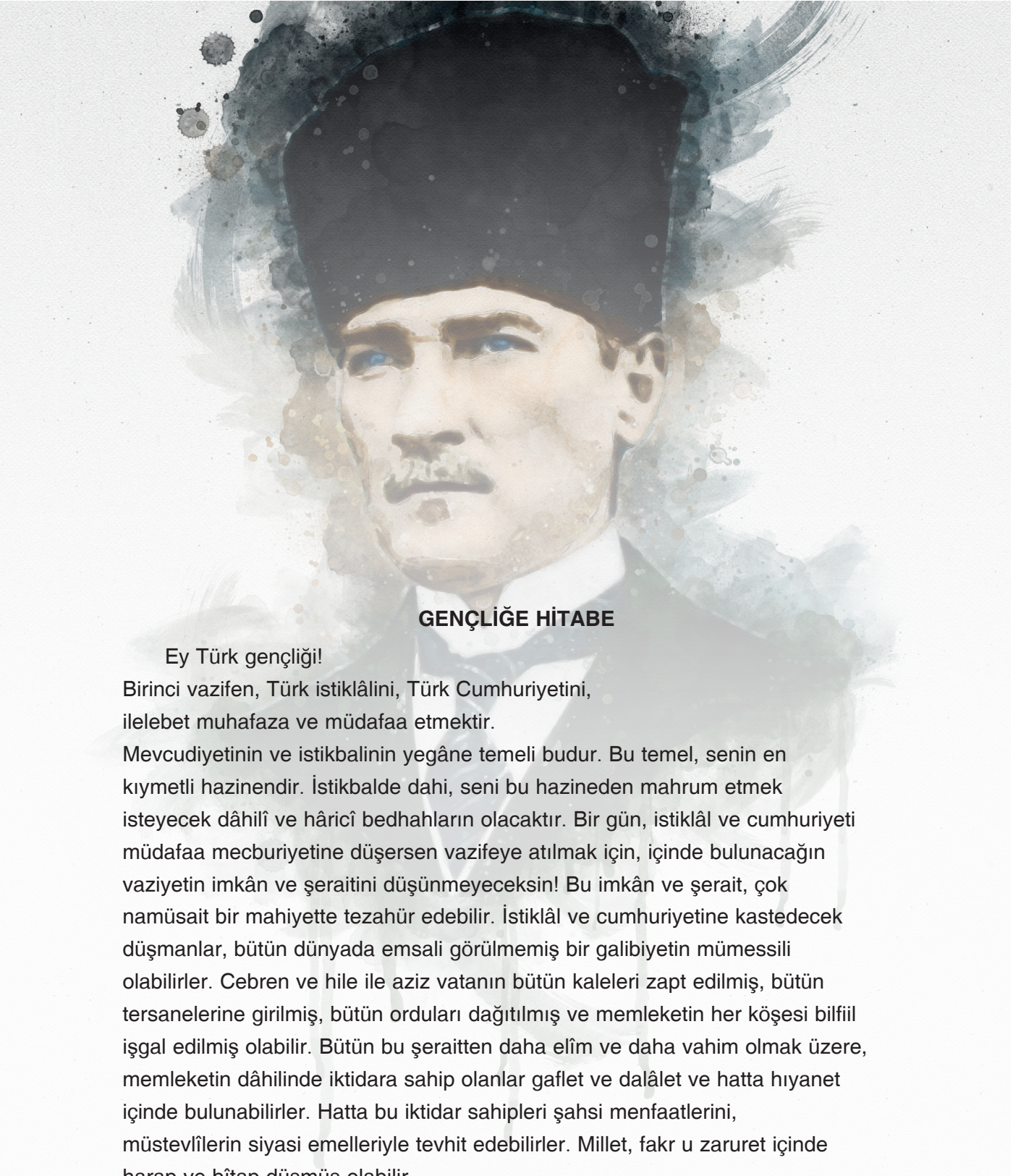
Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şuheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar -ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arsa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal!
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevfîlerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı!

İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal ATATÜRK

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Eğitim ve öğretim hayatınızda verdiğiniz emeğin karşılığını almak ve emellerinizin gerçekleşmesine yardımcı olacağını düşündüğünüz bir üniversiteye girmek arzusunda olduğunuzu biliyoruz. Bu nedenle derslerinizde size yardımcı olacak, sizi ÖSYM tarzı sorularla destekleyecek bir kaynakla karşınızdayız.

Bu kitap hazırlanırken müfredatta hangi konuya ne kadar süre ayrıldığı, hangi kazanımlara öncelik verildiği ve bu önceliğin ÖSYM sınavlarında karşınıza çıkma olasılığı düşünülmüştür. Kitapta, ÖSYM mantığı dikkate alınarak her seviyeye uygun soru tipine yer verilmiştir.

Test başlıklarının kazanımlara göre hazırlandığı bu kitabın her sayfasında sizin zihninizde yer edecek ve öğrenmenizi kolaylaştıracak temel bilgiler ve soruları çözmenizde size rehber olacak bazı önemli noktalar vurgulanmıştır.

Bu kitap, alanında uzman yazarlar tarafından hazırlanmış olup basımından önce de yine uzman öğretmenler tarafından incelenmiştir. Bu açıdan kitabın sizler için güvenilir bir kaynak olduğu inancını taşıyoruz.

Hayatınız boyunca gireceğiniz tüm sınavlarda başarının sizlerle kucaklaşması dileğiyle...

TÜMLER YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam	13
Cümlede Anlam ve Yorum.....	27
Paragrafta Yorum	43
Paragrafta Yapı	59
Paragrafta Anlatım (Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları)	69
Zincir Paragraf	75
Anlam Tekrar Testi	81
Ses Bilgisi	91
Yazım Kuralları	95
Noktalama İşaretleri.....	99
Sözcükte Yapı	103
Ses - Yazım - Noktalama - Sözcükte Yapı Tekrar Testi	107
İsim - İsim Tamlaması	113
Zamir - Adıl	117
Sıfat - Sıfat Tamlaması	121
Zarf	125
Edat - Bağlaç - Ünlem	129
Fiilde Kip-Kişi - Fiilde Yapı - Ek Fiil.....	133
Fiilde Çatı	137
Fiilimsi.....	141
Fiiller (Karma).....	145
Sözcük Türleri Tekrar Testi	147
Cümle Öğeleri.....	155
Cümle Türleri	159
Cümle Bilgisi Tekrar Testi (Cümlenin Öğeleri-Cümle Çeşitleri).....	163
Dil Bilgisi Tekrar Testi.....	167
Anlatım Bozukluğu.....	177

MATEMATİK

Doğal Sayılar	185
Tam Sayılar	189
Bölme - Bölünebilme	195
EBOB-EKOK	199
Karma Test	201
Rasyonel Sayılar	205
Basit Eşitsizlik.....	211
Mutlak Değer	215
Üslü Sayılar	219
Köklü Sayılar	225
Çarpanlara Ayırma	231
Karma Test	237
Oran - Orantı	241
1. Dereceden Denklemler.....	249
Problemler	253
Mantık.....	279
Kümeler	281
Fonksiyonlar	285
Polinomlar.....	291
2. Dereceden Denklemler.....	297
Sayma	301
Binom Açılımı	305
Olasılık.....	307
Veri	309
Doğruda Açılar.....	311
Üçgende Açılış	313
Üçgende Açılış Kenar Bağlantıları	315
Dik Üçgen	317
İkizkenar ve Eşkenar Üçgen.....	319
Üçgenlerde Eşlik ve Benzerlik	321
Sinüs ve Kosinüs Teoremi.....	325
Üçgenin Yardımcı Elemanları.....	327
Üçgenin Alanı	331
Çokgenler	335
Dörtgenler.....	337
Yamuk	339
Paralelkenar	343
Eşkenar Dörtgen ve Deltoid.....	345
Dikdörtgen	347
Kare	349
Katı Cisimler	351

FİZİK

Fizik Bilimine Giriş	357
Madde ve Özellikleri	359
Hareket ve Kuvvet	363
Enerji	371
Isı ve Sıcaklık	377
Elektrostatik	383
Elektrik ve Manyetizma.....	387
Basınç ve Kaldırma Kuvveti.....	393
Dalgalar	399
Aydınlanma ve Gölge	405
Yansımaya, Düzlem Ayna	407
Küresel Aynalar	409
Kırılma	411
Renkler ve Prizmalar	413
Mercekler.....	415

KİMYA

Kimya Disiplinleri ve Kimyacıların Çalışma Alanları	419
Kimyanın Sembolik Dili.....	421
Kimya Uygulamalarında İş Sağlığı ve Güvenliği	423
Atom Modelleri.....	425
Atomun Yapısı	427
Periyodik Sistem.....	429
Periyodik Sistemde Değişimler.....	431
Kimyasal Türler ve Sınıflandırılması.....	433
Güçlü Etkileşimler.....	435
Zayıf Etkileşimler	437
Fiziksel ve Kimyasal Değişimler	439
Maddenin Hâlleri.....	441
Hâl Değişim Grafikleri.....	445
Su ve Hayat	447
Kimyanın Temel Kanunları ve Kimyasal Hesaplamalar.....	449
Mol Kavramı	453
Kimyasal Tepkimeler ve Denklemler	455
Kimyasal Tepkimelerde Hesaplamalar	457
Karışımların Sınıflandırılması	461
Çözeltilerin Özellikleri	463
Ayırma ve Saflaştırma Teknikleri.....	465
Asitler ve Bazlar.....	467
Asitler ve Bazların Tepkimeleri.....	469
Hayatımızdaki Asitler ve Bazlar / Tuzlar.....	471
Yaygın Günlük Hayat Kimyasalları	473
Yaygın Polimerlerin Kullanım Alanları	475
Gıdalar.....	477

BİYOLOJİ

Yaşam Bilimi Biyoloji	481
Hücre	491
Canlılar Dünyası.....	501
Hücre Bölünmeleri ve Üreme	511
Kalıtım	521
Ekoloji.....	531

TARİH

Tarih ve Zaman	543
İnsanlığın İlk Dönemleri	545
Orta Çağ'da Dünya	547
İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası	549
İslam Medeniyetinin Doğuşu	551
Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri	553
Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiye'si.....	555
Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453)	557
Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler / Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti.....	559
Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595)	561
Sultan ve Merkez Teşkilatı / Klasik Çağ'da Osmanlı Toplum Düzeni.....	565
Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774).....	567
Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı	569
Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)	571
Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri	573
Sermaye ve Emek XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Gündelik Hayat.....	575
XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya	577
Milli Mücadele.....	581
Atatürkçülük ve Türk İnkılabı	585
İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya	589
II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya	591
II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya.....	593
Toplumsal Devrim Çağında Dünya ve Türkiye	595
XXI. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya	597
Genel Tekrar Testi.....	599

COĞRAFYA

Doğa, İnsan ve Coğrafya.....	605
Dünya'nın Şekli ve Hareketleri	607
Coğrafi Konum.....	609
Harita Bilgisi.....	611
İzohipsler	613
Atmosfer ve İklim.....	615
İklim Elemanları - Sıcaklık	617
Basınç ve Rüzgârlar	619
Nem ve Yağışlar	621
İklim Tipleri	623
Türkiye İklimi.....	625
Dünya'nın Tektonik Oluşumu	627
İç Kuvvetler.....	629
Kayaçlar ve Yer Şekilleri.....	631
Türkiye'de İç Kuvvetler	633
Dış Kuvvetler	635
Türkiye'de Dış Kuvvetler.....	637
Türkiye'nin Ana Yer Şekilleri.....	639
Dünyadaki ve Türkiye'deki Su Varlığı.....	641
Dünyada ve Türkiye'de Toprak Varlığı	643
Dünyada ve Türkiye'de Bitki Varlığı.....	645
İlk Yerleşmeler.....	647
Nüfusun Önemi ve Nüfus Dağılışı	649
Nüfus Piramitleri	651
Türkiye Nüfusu	653
Dünyada ve Türkiye'de Göçler	655
Ekonomik Faaliyetler	657
Dünyada Ulaşım	659
Bölgeler ve Doğayı Kullanma Biçimleri.....	661
Doğal Afetler.....	663

FELSEFE

Felsefeyi Tanıma	667
Felsefe ile Düşünme	671
Varlık Felsefesi	675
Bilgi Felsefesi	679
Bilim Felsefesi	683
Ahlak Felsefesi	687
Din Felsefesi	689
Siyaset Felsefesi	691
Sanat Felsefesi	693
Felsefi Okuma ve Yazma	695
MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Felsefesi	697
MÖ 2. Yüzyıl - MS 15. Yüzyıl Felsefesi	699
MS 15. Yüzyıl - MS 17. Yüzyıl Felsefesi	701
MS 18. Yüzyıl - MS 19. Yüzyıl Felsefesi	703
20. Yüzyıl Felsefesi	705

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

İnanç	709
İbadet	715
Hız. Muhammed (s.a.v.)	719
Ahlak ve Değerler	725
Kur'an'da Bazı Kavramlar	727
İslam ve Bilim	729
Anadolu'da İslam	731
İslam Düşüncesinde Yorumlar ve Mezhepler	733
Dinler ve Özellikleri	741
Genel Tekrar Testi	747

TYT

TÜM DERSLER SORU BANKASI

Türkçe
Matematik
Fizik
Kimya
Biyoloji
Tarih
Coğrafya
Felsefe
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

TÜRKÇE

Jale Kılıç ÖZGEN

Test Başlıkları

- Test 1:** Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - I
Test 2: Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - II
Test 3: Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - III
Test 4: Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - IV
Test 5: Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - V
Test 6: Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - VI
Test 7: Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - VII
Test 8: Cümlede Anlam ve Yorum - I
Test 9: Cümlede Anlam ve Yorum - II
Test 10: Cümlede Anlam ve Yorum - III
Test 11: Cümlede Anlam ve Yorum - IV
Test 12: Cümlede Anlam ve Yorum - V
Test 13: Cümlede Anlam ve Yorum - VI
Test 14: Cümlede Anlam ve Yorum - VII
Test 15: Cümlede Anlam ve Yorum - VIII
Test 16: Paragrafta Yorum - I
Test 17: Paragrafta Yorum - II
Test 18: Paragrafta Yorum - III
Test 19: Paragrafta Yorum - IV
Test 20: Paragrafta Yorum - V
Test 21: Paragrafta Yorum - VI
Test 22: Paragrafta Yorum - VII
Test 23: Paragrafta Yorum - VIII
Test 24: Paragrafta Yapı - I
Test 25: Paragrafta Yapı - II
Test 26: Paragrafta Yapı - III
Test 27: Paragrafta Yapı - IV
Test 28: Paragrafta Yapı - V
Test 29: Paragrafta Anlatım (Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları) - I
Test 30: Paragrafta Anlatım (Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları) - II
Test 31: Paragrafta Anlatım (Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları) - III
Test 32: Zincir Paragraf - I
Test 33: Zincir Paragraf - II
Test 34: Zincir Paragraf - III
Test 35: Anlam Tekrar Testi - I
Test 36: Anlam Tekrar Testi - II
Test 37: Anlam Tekrar Testi - III
Test 38: Anlam Tekrar Testi - VI
Test 39: Anlam Tekrar Testi - V
Test 40: Ses Bilgisi - I
Test 41: Ses Bilgisi - II
Test 42: Yazım Kuralları - I
Test 43: Yazım Kuralları - II
Test 44: Noktalama İşaretleri - I
Test 45: Noktalama İşaretleri - II
Test 46: Sözcükte Yapı - I
Test 47: Sözcükte Yapı - II
Test 48: Ses - Yazım - Noktalama - Sözcükte Yapı Tekrar Testi - I
Test 49: Ses - Yazım - Noktalama - Sözcükte Yapı Tekrar Testi - II
Test 50: Ses - Yazım - Noktalama - Sözcükte Yapı Tekrar Testi - III
Test 51: İsim - İsim Tamlaması - I
Test 52: İsim - İsim Tamlaması - II
Test 53: Zamir - Adıl - I
Test 54: Zamir - Adıl - II
Test 55: Sıfat - Sıfat Tamlaması - I
Test 56: Sıfat - Sıfat Tamlaması - II
Test 57: Zarf - I
Test 58: Zarf - II
Test 59: Edat - Bağlaç - Ünlem - I
Test 60: Edat - Bağlaç - Ünlem - II
Test 61: Fiilde Kip-Kişi - Fiilde Yapı - Ek Fiil - I
Test 62: Fiilde Kip-Kişi - Fiilde Yapı - Ek Fiil - II
Test 63: Fiilde Çatı - I
Test 64: Fiilde Çatı - II
Test 65: Fiilimsi - I
Test 66: Fiilimsi - II
Test 67: Fiiller (Karma)
Test 68: Sözcük Türleri Tekrar Testi - I
Test 69: Sözcük Türleri Tekrar Testi - II
Test 70: Sözcük Türleri Tekrar Testi - III
Test 71: Sözcük Türleri Tekrar Testi - VI
Test 72: Cümle Öğeleri - I
Test 73: Cümle Öğeleri - II
Test 74: Cümle Türleri - I
Test 75: Cümle Türleri - II
Test 76: Cümle Bilgisi Tekrar Testi (Cümlelerin Öğeleri - Cümle Çeşitleri) - I
Test 77: Cümle Bilgisi Tekrar Testi (Cümlelerin Öğeleri - Cümle Çeşitleri) - II
Test 78: Dil Bilgisi Tekrar Testi - I
Test 79: Dil Bilgisi Tekrar Testi - II
Test 80: Dil Bilgisi Tekrar Testi - III
Test 81: Dil Bilgisi Tekrar Testi - IV
Test 82: Dil Bilgisi Tekrar Testi - V
Test 83: Anlatım Bozukluğu - I
Test 84: Anlatım Bozukluğu - II
Test 85: Anlatım Bozukluğu - III

1. Bugün hatıraların bende biraktıklarını (izlerini), maziye doğru yürüyerek geçerken uzakların yani Anadolu'nun berrak (aydınlık) semalarını, yollarının nihayetinde sıcak bir el gibi hayalimi kucaklayan yeşil ve çiçekli bahçelerini, güzel ve dürüst insanlarını, iyi kalplerini, şeffaf (duru) serin sularını, vadilerinin geniş, durgun (sakin) çehresini, rüzgârlarının teneffüsünü (hışirtısını) görüyorum sanki.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi araç içinde verilen açıklama ile anlamca uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sanatçılar, pek çok eser ortaya çıkarırlar. Ancak bu eserlerin birkaçı sanatçının sanatının zirvesine doğru tırmanmasına yardımcı olduğu da bir gerçektir. Fatih - Harbiye romanı da Peyami Safa'nın sanat dünyasının zirvesine tırmandığı eserlerinden biridir çünkü Peyami Safa'nın olgunluk çağının meyvesidir bu roman.

Bu parçadaki altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdaki ifadelerden hangisidir?

- A) Sahip olduğu anlayışın kendisini hissettirmesi
B) Yaratıcılığının en son noktasına varırken etkisini artırması
C) Yöntemlerinin doruğuna ulaşırken zorluk çekmesi
D) Yetkin bir üsluba ulaşırken düşüncelerinin güçlenmesi
E) Sanattaki ustalığının ilerlemesine zemin hazırlaması

- **Sözcük**, anlamlı ses veya ses birliğidir. Bir sözcüğün diğer sözcüğün açıklaması olabilmesi için kullanıldığı cümleye göre anlam olarak birbirine eş ya da yakın anlamlı olması gerekir.

Örneğin

Bir cümlede geçen “**nefes almak**” sözcüğünün yerine “**soluk almak, havayı ciğerlerine çekmek, ferahlamak, rahatlamak**” gibi söz veya sözcük gruplarının kullanılmasını örnek gösterebiliriz.

- Bir parçada altı çizilmiş olan söz grubunun anlamını karşılayabilecek bir söz grubu, o söz grubunda yer alan sözcüklerin eş ve yakın anlamlılarını taşıyan sözcüklerden oluşur.

3. 19. yüzyılın önemli yazarları arasında olanlar, dönemsel öykü anlayışını en çok kavramış kişi olarak karşımıza çıkarlar. Nabizade Nazım, döneminin ötesinde dünyanın genel gidişi ile özdeşlik kuran bir öykü anlayışını benimsemiştir. Bu başarısının köklerini, her şeyden önce Osmanlı toplumunu, dünyanın genel gidişatını ve toplumsal akışını enine boyuna kavramasıyla bu yolda ilerlemesinde bulabiliriz.

Bu parçada geçen “dünyanın genel gidişi ile özdeşlik kurmak” sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyanın gidişatı ile aynı doğrultuda olmak
B) Yaşanılan coğrafyadaki olayların durumunu değiştirmek
C) Toplulukların duygu ve düşüncelerine saygı göstermek
D) Kendi görüşüyle eşit olan her şeye inanmak
E) Bir ortama özgü olmayan işlerin gelişmesini beklemek

4. Sanat, yaşam, dünya görüşü gibi insan ve insanla ilgili herhangi bir konuda yazarın kendi duygu ve düşüncelerini kesin sonuçlara varmaksızın ve belli kurallara uyma zorunluluğu duymadan iddiasız bir biçimde açıkladığı yazı türlerine deneme adı verilir. Deneme yazarı, deneyimlerinden ve gözlemlerinden yararlanarak düşüncelerini kanıtlamaya gerek duymadan “Benim diyeceğim şudur.” gibi kişisel duygu ve düşüncelere yer verir, kendisi ile konuşur gibi bir anlatımı tercih eder.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

- A) Mutlak doğruyu görmezden gelmek - kendini vermeden
B) Değişmez kurallara ulaşmak - basit bir yaklaşımla
C) Değişebilecek duyguları değiştirmeye çalışmak - sıradan tarzlarla
D) Değişmez neticeleri ulaşmamak - bir şeyleri kanıtlama çabası olmadan
E) Tartışmasız düşünceleri gözden geçirmek - sıradanlıktan uzak bir yaklaşımla

5. Günümüzde edebiyat ve dil öğretiminin ulusların ulusal varlıklarını, kimliklerini korumada büyük bir etken olduğunu hepimiz biliyoruz. Buna göre edebiyat ve dil öğretimine de gereken önemin verilmesi gerekmektedir. Öte yandan sınavlarda çoklu plates tekniğinin uygulanması, öğrencilerde yazma becerisinin gelişmesini olumsuz yönde etkileyebilecektir. Sonuçta öğrencileri, Türkçenin kurallarına ve estetik yapısına uygun konuşma ve yazma alışkanlığından yoksun bırakmamak gerekir. Ayrıca dilde netleşmemiş değişen kurallar ve sözcük seçimleri olduğu için bazı kullanımlar içinden çıkılmaz bir duruma gelmektedir.

Bu parçada geçen altı çizili sözlerin yerine kullanılabilecek sözcük grupları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Üstün yanına - yaklaşmamak
B) Düşünce bütününe - uzaklaştırmamak
C) Güzel, ahenkli örgüsü - mahrum etmek
D) Güzel olana - yol göstermemek
E) Hayran bırakan yanı - engel olmak

6. Kişiler arası iletişim günümüzde de eskiden de daha çok yüz yüze gerçekleşmiştir. Kitle iletişimi, ilişkilerin tersine basılı ve elektronik haberleşme araçları ile insanları, bilgi toplumu hâline getirmiştir. Daha yerinde bir söyleyişle insanoğlu için haber kaynakları çoğalmış, o nedenle insan tek yanlı ve denetim altına alınmış bilgilere bağımlı olmaktan kurtulmuştur. Artık çetin coğrafya şartları bile toplumların bilgiye ulaşmalarını engelleyememektedir. Bu gelişmelerle paralel olarak sınırlı kişiler arası iletişim, yerini sınırsız kitle iletişimine bırakmıştır.

Bu parçadaki altı çizili sözcük grubu ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taraflı ve kontrol altında tutulan
B) Araştırmacı yönü olmayan
C) Farklılıklara saygı göstermeyen
D) Bir kişiden yana olan
E) Duyularını kontrol altında tutan

- Parçadaki altı çizgili ifade bazen günlük konuşma dilinde kullanılmayan, çağrışım ve mecaz yoluyla oluşturulan sözlerdir. Bu ifadeler parçada sözü edilen konuyla ilişkilendirilerek ve günlük yaşamda kullanılabilecek şekilde anlamlandırılır.

Örneğin

"yüreğimi duvarlarıyla kuşattı" söz grubunu "gönlümdakilere sınırlar koydu" söz grubu anlamca karşılayabilir.

- Parça içinde sorulan söz gruplarından bazıları da deyim anlamlı olur.

Örneğin

"göz doldurmak" deyiminin yerine "görünüşü ile gündan çok etkilenmek" söz grubu getirilebilir.

7. Korona zamanlarının en belirgin ve mecburiyetten popüler objesi açık ara farkla

I maskedir. Türkiye'de 7 Nisan'dan itibaren toplu hâlde bulunan alanlarda zorunlu hâlde getirildikten sonra maske, en çok arananlar listesine girmiştir. Cerrahi Yüz

III Maskeleri Tarihi isimli bir kitaba göre yüz maskeleri, ilk olarak 19. yüzyıl sonunda yapılan ameliyatlarda kullanılmıştır. Burada

IV amaç doktorları hastalardan, hastaları da doktorlardan gelebilecek tükürük, bakteri gibi özelliklerden korumaktır. Ancak bu

V maske, yüze modifiye edilmiş birer mendilden daha fazla bir özellik göstermiyormuş.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I, zorunlu olarak
B) II, aradaki farkı çok açarak
C) III, bulunması zor nesne olmak
D) IV, gerçekleştirilen
E) V, tehlikelerden uzak tutmak

8. (I) Üst kat; yalının asıl güzel, aydınlık, ferah, göz alıcı ve rüya gibi bir kısmıydı. (II) Hasır köşeli, geniş bir sofadan, kapıları ekseriyetle açık duran, büyük ve denize doğru çıkık iki odanın pencereleri ötesinden boğazın göz kamaştıran mavi suları görünüyordu. (III) Bu sofadan sola dönüp bir iki basamak çıkınca kara tarafındaki sokağın üstünden, yanları pencerele bir geçitle karşı taraftaki bahçe hizasındaki aynı nispette geniş diğer bir sofaya çıkılıyordu. (IV) Oradan da birer ikişer basamak inmekle bahçeye bakan arka odalara geçiliyordu. (V) O dönemlerde sofalardan odalara geçmek için inip çıkmak lazım gelen bu basamaklara hiç dikkat etmezdim. (VI) Ancak daha sonraları bu özelliklere de dikkat etmeye başladım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde altı çizili söze anlamca yakın başka bir sözcüğe yer verilmiştir?

- A) I B) III C) IV D) V E) VI

1. Kültür kelimesi, Latince “ekin ekmek” anlamına geliyormuş. Mikrop cinsinden canlı bir varlığın uygun biyolojik şartlarda çoğalmasına da kültür deniliyor. Bir ferdin veya bir milletin manevi kıymetlerini işleme, çoğaltması ve geliştirmesi de kültür olarak nitelendiriliyor.

Bu parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dilimizde çok anlamlı sözcükler bulunmaktadır.
B) Sözcüklerin gücü değişkenliğinden gelir.
C) Başka dillerden alınan sözcükler dilimize zenginlik katmıştır.
D) Sözcüklerin kalıcı olması için farklı anlamlarda olması gerekir.
E) Sözcüklerin sözlük anlamları gerçek anlamlarıyla verilir.

2. Bazı insanlar tanıdım ve gördüm ki onların dünyaları hep kelimelerle örülmüştür. Onlar kelimelerle duyar, düşünür, kelimeleri birer mücevher dizisi gibi her kıymetin üstünde hissederek. Ben de o insanlardan biriyim. Benim için kelimeler, birtakım boş sözler değildir hiçbir zaman. Şunun bunun uydurması ile piyasaya sürülen sahte boncuklar da değildir. Kelimeler hazırlarım ve kelimeler, asırlarca o kelimeleri konuşan, onlarla duyan, onlarla seven, değerini bilenlerin ortaya çıkarıp güzelleştirdiği canlı ve musikili varlıklardır.

Bu parçada altı çizili söz grubu ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değerli olan her şeyin üstünde görmek
B) Önem verdiği duyguları değerlendirmek
C) Üstün nitelikte olanları çoğaltmak
D) Paha biçilemez yönünü görebilmek
E) Niteliklerini öne çıkarmak

- Bir sözcüğün anlamı ve özelliği kullanıldığı cümleye göre değişebilir. Bu durum bize sözcüklerin çok anlamlı olduğunu göstermektedir.

Örnek:

“Bu yazarın kalemi çok kuvvetlidir.”

“Okulda sürekli kalemlerini unutuyor.”

cümlelerinde yer alan “**kalem**” sözcükleri farklı anlamlarda kullanılmıştır.

“Dergi okumayı, kitap okumaktan daha çok seviyorum.”

“Aileden uzak üniversite okumak, çok da kolay bir şey değil.”

“Beni sevdiğini gözlerinden okuyabiliyorum.”

cümlelerinde yer alan “**okumak**” fiili farklı anlamlarda kullanılmıştır.

- Bir cümlede sanatsal bir söyleyiş olabilmesi için o cümlede mecaz anlamlı sözcüklere yer verilmesi gerekir.

Örnek:

“**Yazarın cümleleri anlaşılır bir yapıya sahip.**” cümlesinde bütün sözcükler gerçek anlamlı olduğu için sanatsal bir söyleyiş yoktur. Ancak “**Yazarın kurduğu cümlelerde sözcükler bambaşka rüyaların içerisinde çıkıp gönlümüze ulaşıyor.**” cümlesinde “**sözcüklerin rüya içinden çıkması, gönle ulaşması**” gibi ifadeler sanatsal bir söyleyiş meydana getiriyor.

3. ---, kısacası yazarın konuyu ele alış biçimi ve konuya takındığı tutum olarak tanımlanabilir. Konu aynı olmasına rağmen her yazarın o konuyu ele alış tarzı aynı değildir. Kimi --- baskarken kimi olumsuz bir yaklaşım içine girebilir. Kimi konuya --- bir tonla kimi duygularını hissettirmeden ve kendisini konunun dışında tutarak konuya yaklaşabilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki sözcüklerden hangileri getirilmelidir?

- A) Bakış açısı - olumlu - duygusal
B) İzlediği yöntem - değişken - sessiz
C) Üslubu - tartışmacı - realist
D) Seçtiği konular - nesnel - sıradan
E) Yazdıkları - umursamaz - coşkusal

4. (I) 17. yüzyıl İspanyol Barok Dönemi'nin saray ressamı Diego Velazquez'in İspanya'daki başlıca görevi kral ve ailesinin resmini çizmekmiş. (II) Resimlerdeki üslup, insanların herhangi bir anını mümkün olduğunca doğal hâlleriyle fotoğraf çeker gibi gerçekçi bir algı-lama ile aktarmaktır. (III) Sanatçı ayrıca ışık ve gölgeyi ustalıklı kullanmış, dış çizgileri vurgulayarak biçimi, çevreden kesin olarak ayırmayı başarmıştır. (IV) Onun eserlerindeki ince, hafif ve narin renkler resimde atmosfere hareketlilik katmıştır. (V) Ayrıca sanatçı, resme canlılık vererek izlenimci eğilime örnek olmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ve ruh atılan oklarla delik deşik
İşte doğdun eski evdesin birden
- Bu dizelerdeki altı çizili söz grubunda görülen anlam olayı aşağıdakilerden hangisinde yoktur?**

- A) Aşklar uçup gitmiş olmalı bir yaz ile
Halay çeken kızlar misali kol kola
- B) Yalnızlığımızla doldurup her yeri
Bir renk çıktığı içinde bahçemizden
- C) İnsan bu, su misali kıvrım kıvrım akar ya
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya
- D) Bir duman yükselir gibidir kederden
Macerası çoktan bitmiş o şeylerden
- E) Hoyrattır bu akşamüstüler daima
Gün saltanatı ile gitti mi bir defa

6. Anadolu'da kabartma sanatı mimariye bağlı olarak gelişmiştir. Büyük tapınaklar, saraylar ve kapılar için devasa boyutlarda kabartmalar yapılmıştır. Hattuşaş'taki insan başlı aslan vücutlu, hayali yaratık olarak bilinen sfenks heykelleri, Alacahöyük'teki sfenksli kapı kabartmaları, Yazılıkaya Açık hava Tapınağı'ndaki kabartmalar bu alanın özgün örnekleridir.
- Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olamaz?**

- A) Üstün olan
- B) Değişmeyen
- C) Benzerlerinden farklı
- D) Kendine has olan
- E) Orijinal

7. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde yakın anlamlı sözcüklere yer verilmiştir?**

- A) Mavi maviydi gökyüzü
Bulutlar beyaz beyazdı
- B) Boşluğu ve üzüntüsü
İçinde ne garip yazdı
- C) Ekmek kadar mübarek
Su gibi aziz bir şeysin
- D) Bir türkü ki gamlı uzun
Ve sen gülünce açar güller
- E) Beyaz beyazdı bulutlar
Gölgeler buğulu derin

- Soyut anlam taşıyan sözcükler, cümledeki kullanımına bağlı olarak somut anlam kazanabilir. Bu duruma **somutlama** denir.

Örnek:

"Bilgi hazinesini bana verdi." cümlesinde yer alan "**bilgi**" sözcüğü gerçek anlamda soyut iken bu cümlede bir hazineymiş gibi somut hâle getirilmiştir.

- Sözcüğün akla gelen ilk sözlük anlamı **gerçek** yani **başat** anlamdır.

- Bir sözcüğün sözlük anlamından tamamen uzaklaşarak cümlede kazandığı yeni anlam **mecaz** anlamdır.

Örnek:

Masadaki kitapları kendine doğru çekt. (**Gerçek anlam**)

Hayatın kahrını her yaşında fazlasıyla çekt. (**Mecaz anlam**)

- Anlatımın gücünü artırmak için ya da anlatımı pekiştirmek amacıyla yapılan sözcük tekrarlarına **ikileme** denir. Bazı ikilemeler, aynı sözcüğün tekrarıyla ile oluşturulabilir.

Örnek:

Güle güle gidin.

Demet demet çiçekler almış.

8. Haydi yürü bulalım
Kat kat çıkmış evlerin
O cam gözlü devlerin
Gizlediği âlemi

Bu dizeler için,

- I. İkileme aynı sözün tekrarı ile oluşturulmuştur.
- II. Gerçek ve mecaz anlamlı kelimeler bir aradadır.
- III. Deyime yer verilmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

9. Covid-19 vakaları sonucunda tıp dünyası için sürpriz bir durum, hastalarda nörolojik semptomların görülmeye başlanması oldu. Gelen bilgilere göre hastaların üçte birinden fazlasında nörolojik semptomlar var. İnsanları, enfekte eden diğer koronavirüslerin merkezî sinir sistemini etkilediği ve nörolojik bozukluklara neden olduğu biliniyor. Örneğin mevsimsel koronavirüs enfeksiyonu, tipik olarak çok hafif solunum semptomları ile gelişse de beyin iltihabına neden olduğu vakalar da görülmüştür. Aynı şekilde hafif Covid-19 semptomları olan gençlerde, ciddi felç durumları tespit edildi. Bu bulgular bilim insanlarının aklına, "Virüs, merkezî sinir sistemine nüfuz edebilir mi?" sorusunu getirdi.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bir şeyin içine işleme
- B) Şasırtıcı bir olayla karşılaşma
- C) Değişmeyecek sonuçlar ortaya çıkması
- D) Bir şeyin olmasına veya ortaya çıkmasına yol açma
- E) Bir kişiden başka bir kişiye bulaşma

1. Dilimizdeki sözcükler tek sözcükle tanımlanabildiği gibi birden çok sözcükle anlatılabilmektedir. Buna örnek olarak aslana "ormanlar kralı" denmesini gösterebiliriz. Kömürün "kara elmas", turizmin "bacasız sanayi" olarak dile getirilmesi birer dolaylama örneğidir. Bu örnekler dışında dolaylamaya örnek olarak ---- denmesi gösterilebilir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Meslek sahibi olmaya "altın bilezik"
B) Topa "meşin yuvarlak"
C) Gemiye "yelkenli"
D) Sinemaya "Beyaz perde"
E) Basketbolculara "12 Dev Adam"

2. Yıllarca öğretmen olarak çalıştım ama ev kirası ---- .

Bu cümle aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilirse "bir şey yapmakta zorlanmak, bir şey yapamaz duruma gelmek" anlamı ortaya çıkar?

- A) belimi büküyordu.
B) denize su götürüyordu.
C) dikiş parası bıraktırıyordu.
D) çorap giydirdiyordu.
E) davul çaldırıyordu.

3. Saat 9'da hava kararırken geri geri döndük. Geçtiğimiz vadi, havasına mürekkep sürülmüş gibi kararıştı. Şurada burada nakliyeciler, ateş yakmış oturuyorlardı. Onların arasından atlarımızın nal sesleriyle vadide akisler yaparak geçip gittik.

Bu parçadaki altı çizili söz öbeklerinin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) simsiyah - yankılanarak
B) desen görüntüsünde - dolanarak
C) türlü renklerle - gezinerek
D) göz gözü görmeyecek kadar - sessizce
E) ürkütücü bir şekilde - dikkat çekerek

- Çoğunlukla tek bir sözcükle anlatılabilecek bir kavramı ya da bir durumu birden çok sözcükle anlatmaya **dolaylama** denir.

Örnek:

"Balık" yerine "derya kuzusu",

"İzmir" yerine "Ege'nin incisi",

"Eş" yerine "hayat arkadaşı",

"İstanbul" yerine "Yedi Tepeli Şehir",

"Genç beyinler" yerine "körpe dimağ" denmesi dolaylama örneğidir.

- Anlatıma canlılık katmak için en az iki sözcüğün kalıplaşarak oluşturduğu söz öbeğine **deyim** denir. Deyimler, çoğunlukla mecaz anlamlıdır.

Örnek:

"çizmeyi aşmak" deymi, "aklının ermediği bir işe karışmak" anlamına gelir.

"Süt dökmüş kediye dönmek" deymi, "suçunu bilerek bundan utanmak" anlamına gelir.

"Ensesinde boza pişirmek" deymi, "birini çok özmek, tedirgin etmek" anlamına gelir.

4. Bazen sanat göklerin bütün yıldızlarını bir ruh içinde yakar, musiki ile göklerdeki hayaller, ruhumuzda ağlayan ve bahar içinde öten bütün bülbüller, mısraların kıvrımlarına sığınarak bu âlemde ebediyen coşar.

Bu cümledeki "mısraların kıvrımlarına sığınmak" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Satırlarda dünyadan kopmak
B) Edebî metnin anlamında kaybolmak
C) Duyguların yardım istemek
D) Dizelerin içinde huzur bulmak
E) Şiirlerde ayrıntıyı aramak

5. Dünyanın rahat etmesi, insanların rahat etmesi ile olacaktır. Medeniyet ve ilim ilerledikçe dünya aslında demek o demektir ki bir yerdeki tedirginlik çabucak bir tarafta hissedilebilecektir ya da başka bir taraftaki güzellik ve bu tedirginlik ya da güzellik hissedilen yere de sirayet edecektir.

Bu cümledeki altı çizili söz grubunu anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Onun iş hayatındaki sakin tavrı yanındaki çalışanlara da zamanla bulaşıyordu.
B) Sabırlı olmamasına rağmen her zaman çevresindekilerden şikâyet eden biriydi.
C) Karamsar mizaçta bir insan olduğu için etrafındakiler ondan kaçmak için yer arardı.
D) Yaşanan acıları tartışmak, onu anlamak için yeterli değildi.
E) Toplumda yaşanan her türlü olay, etrafına olumlu ya da olumsuz izler bırakıyordu.

6. Ben öyle hanımlardan kaçarak bu yalının geniş odalarında ve sofalarında yalnız başıma gezer, konuşulanları dinler, bir mevsimden bir mevsime göç ederdim. (....) Hülyalı bir yaşıma daha girerken yanımda daima eksik olmayan gizli geçimsizlikler, dedikodular hayatımı ele verir, konuşulanlar kulak kulağa gelir, kapıları kapanan uzak odaların تنها köşelerinde sohbetler duyardım.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse altı çizili sözcük grubunun açıklamasına yer verilmiş olur?

- A) Bir tecrübeden bir tecrübeye atıldım.
B) Kendimi o anda dinlemeyi tercih ederdim.
C) Duyularımın ve düşüncelerimin çatışmasını dinlerdim.
D) Ruhumdaki yaraları sarmaya çalışırdım.
E) Beklentilerimi geçmiş ve gelecek arasında değerlendirirdim.

• Benzetme amacı olmadan bir sözcüğün başka bir sözcük yerine kullanılmasına **ad aktarması** yani **mecazmürsel** denir.

• Ad aktarması, farklı anlam ilişkileri ile yapılabilir.

Örnek:

Covid-19 sürecinde Ankara'nın kararları sabırsızlıkla beklendi.

(Yer - insan ilişkisi)

Herkes bu raketin başarısını konuşuyor.

(Sanatçı - araç ilişkisi)

En çok Orhan Veli'yi okumayı severim.

(Yazar - eser ilişkisi)

Çok aradın ama cebimi açamadım.

(Eşya - araç ilişkisi)

Çaydanlık çok kaynadı.

(İç - dış ilişkisi)

2020 yılı felaketlerle boğuşuyor.

(Neden-sonuç ilişkisi)

7. Bütün Dünya yarımadaı arasında Anadolu'nun apayrı bir yeri vardır. Amerika'dan Hindistan'a, Arabistan'dan Ümit Burnu'na, Kıbrıs'tan Yunanistan'a kadar ister küçük ister büyük bütün yarımadalara bir bakınız. Hepsi salkım salkım, şimalden cenuba doğru uzanırlar. Sadece Anadolu yarımadasıdır ki tek başına garba bakar.

Bu parçadaki altı çizili söz grubunun yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Değişik hâllerde bulunmak
B) Benzer bölgelerde yaşamak
C) Farklı durumlara kapalı olmak
D) Genel özellikte bir mekân olmak
E) Bambaşka bir konumu olmak

8. Geceleyin bir ses böler uykumu içim ürpermeyle dolar neredesin? Arıyorum yıllar var ki ben onu. Âşkıyı beni çağırın bu sesin.

Bu dizelerde yer alan altı çizili bölümde aşağıdaki anlam olaylardan hangisine yer verilmiştir?

- A) Ad aktarması
B) Duyular arası aktarım
C) Dolaylama
D) Somutlama
E) Benzetme

9. "İnsan zekâsının bütün pırlıtları, insan ruhunun bütün hissettikleri, insan zihnindeki düşüncelerin titreyişleri, dalgalanışları sözcüklerde gizlidir." **sözü ile aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilemez?**

- A) Sözcükler bir anlatım gücü ve iletişim aracıdır.
B) Sözcükler yan, mecaz, terim anlamlı olabilir.
C) Sözcüklerde öznel anlamlara yer verilir.
D) Sözcüklerin anlamı bazen kapalıdır, tam olarak anlaşılmaz.
E) Hissedilenler ve düşünülenler sözcüklerle anlam bulur.

10. Sadece şairler değil hikâye yazarları da aşk konusunda çekinirler. Bayağı oluyormuş okuyanların duygularını okşuyormuş da öyle beğeniliyormuş gibi daha birçok lakırtı söylenir. Hikâyeler, bize insanoğlunu anlatan bir yazıdır. İnsanın olduğu yerde aşk da olduğuna göre aşka sahip çıkıp aşkı hikâyelerde anlatmak gerekir.

Aşağıdaki açıklamalardan hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerin anlamını sırasıyla vermektedir?

- A) Zamansız - dedikodu
B) Özelliksiz - mecazlı ifade
C) Genel olan - laf
D) Sıradan - boş söz
E) Basit - gürültülü

1. I. Selam olsun bizden güzel dünyaya
II. Bahçelerde hâlâ güller açar mı
III. Selam olsun sonsuz güneşe aya
IV. Işıklar, gölgeler suda oynar mı

Bu parçadaki numaralanmış dizelerle ilgili olarak,

- I. I. dizede ad aktarması yapılmıştır.
II. II. dizede sadece gerçek anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
III. III. dizede dolaylama yapılmıştır.
IV. IV. dizede soyut anlamlı kelimeler kişileştirilmiştir.

bilgilerinden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. İnsan konuşan, düşünen ve soru soran tek varlıktır. Diğer varlıklardan ayrıcalıklı olan bu durum insanı, varlık âleminde söz sahibi yapmıştır. İnsanoğlu, olaylar arasında neden - sonuç ilişkisini kavrayabilmek için çeşitli bilim dalları geliştirmiştir. Ancak bu bilim dalları, varlık dünyasının belirli bir kısmı ile uğraşmıştır. Örneğin felsefe, varlığın bütün bir tarafı ile değil de belirli varlık dünyası ile ilgilenen bir araştırma biçimi kullanmıştır.

Bu cümlede geçen "varlık dünyasının belirli bir kısmı ile uğraşmak" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanları birkaç özelliği ile incelemek
B) Bütün canlıları net bir şekilde ele almak-tan kaçınmak
C) Var oluşun nedenlerini yeryüzünde anlamlandırmaya çalışmak
D) Mevcut olanın sınırlı bölümünü iş edinmek
E) Önemli olayları belirli yönleri ile anlatmaya çalışmak

- Varlığı duyu organları aracılığıyla anlaşılma-yan sözcükler **soyut** anlamlıdır.
- Varlığı duyu organları aracılığıyla anlaşılabilen kavramlarla **somut** anlamlıdır.
- Bir sözcüğün soyut veya somut anlamlı olup olmadığı kullanıldığı cümleye göre de değişebilir.

Örnek:

Bugün hava çok sıcak.
(**Somut anlam**)

Bugün keyfim yok, hiç havamda değilim.
(**Soyut anlam**)

- Atalarımızın bilgece ortaya koydukları kalıplaşmış özlü sözler **atasözleridir**.
- Atasözleri, çoğunlukla mecaz anlamlı olmakla beraber kinayeli ya da gerçek anlamlı da olabilir.

Örnek:

Körle yatan şaşşı kalkar.
(**Mecaz anlam**)

Ne ekersen onu biçersin.
(**Kinayeli anlam**)

Son pişmanlık fayda etmez.
(**Gerçek anlam**)

- Yazılış ve sesleri farklı olduğu hâlde anlamca aynı olan sözcükler, **anlamdaş** yani **eş anlamlı** sözcüklerdir.

Örnek:

Misafir - konuk

Fedakâr - özverili

Üzüntü - keder

3. I. Arpa eken buğday biçmez.
II. Akıl para ile satılmaz.
III. Eski pamuktan bez olmaz.
IV. Görünen köy kılavuz istemez.
V. Suyu bardakta, gemiyi resimde görmeli.

Numaralanmış atasözlerinden hangisi "çalışmayanın kazanç, ödül beklemesi boşu-nadır." anlamına gelen bir atasözüdür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Hey hey yine de hey hey
Salınsın türküler bir uçtan uca
Evelallah hepsinde varım
Onlar kadar sahici
Onlar kadar gerçek

Bu dizelerde yer alan ikilemenin kuruluşu açısından benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Kirazın derisinin altında kiraz
Narın içinde nar
Benim yüreğimde boylu boyunca
Memleketim var
- B) Elma dalından uzağa düşmez
Ne yana gitsem nafile
Memleketin hâline gözümden
Binbir yerimden bağlanmışım
Bundan ötesini aklım ermez
- C) Yerliyim yerli olmasına
İlmik ilmik, damar damar
Yerliyim
Bir dilim Trabzon peyniri
Bir avuç tiftik
Bir çimdik çavdar
- D) Taşıma toprağıma toz konduranın
Alnını karışlarım
Şairim şair olmasına
Canım kurban şiirin gerçeğine, hasına
- E) Zifiri karanlıkta gelse şiirin hası
Ayak seslerinden tanırım
Ne zaman bir köy türküsü duysam
Şairliğimden utanırım

5. İnsanlar yaşadıkları hayatta var olan nesnelere, olayları duyu organları ile algıladıkları ve bu algılamaya, insan bilincinde çeşitli işlemlerden geçerek ve şekillere, durumlara, olaylara dönüşür.

Bu cümledeki altı çizili söz öbeği ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şuurda belirli muameleye uğramak
B) Tanıma yeteneğini değerlendirmek
C) Görüşleri değiştirmeye yönelik çalışmak
D) Duyguları yoğunlukla ele almak
E) Düşünceleri farklı ortamlara geçirmek

6. I. Benim bu gidişe aklım ermiyor
II. Fukara hâlimi kimse sormuyor
III. Padişah sikkesi selam vermiyor
IV. Kefensiz kalacak ölümüz bizim
V. Şu yalan dünyaya hoş olamadık

Bu dizelerin hangilerinde gerçek anlamı dışında kullanılan sözcüğe yer verilmiştir?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

7. "İrmaktan geçerken at değiştirilmez." söz grubu, "Bir yöntemden başka bir yöntemeye geçiş, tehlikeli bir durum veya olmayacak bir zamanda yapılmamalıdır." anlamına gelen bir atasözüdür.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi aynı ya da benzer anlamı içermemektedir?

- A) İki ayak bir pabuca girmez.
B) Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.
C) Bostancıya tere satılmaz.
D) Doğmadık çocuğa kaftan biçilmez.
E) Gavura kızıp oruç yenilmez.

- Bazı atasözleri, aynı öğüdü vermektedir.

Örnek:

Keskin sirke küpüne zarar.
Öfke ile kalkan zararlar oturur.

- Bazı deyimler, aynı anlamı gelir.

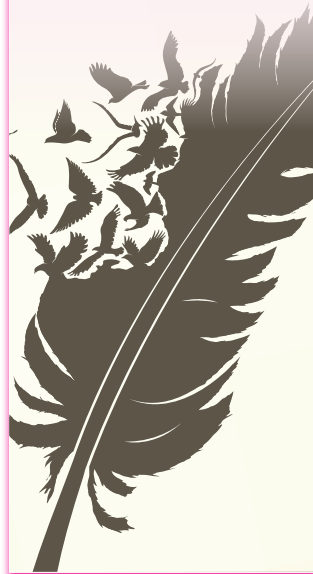
Örnek:

Kılı kırk yarmak
İnce eleyip sık dokumak

- Sözcüklerin sanat, bilim, edebiyat ya da spor gibi alanlarda kullanılan anlamları **terim** anlamıdır.

Örnek:

Müzik ile ilgili **nota, major...**
Dil bilgisi ile ilgili **zamir, fiilimsi...**
Matematik ile ilgili **çarpma, hipotenüs...**

8. Konu diye insanlık sevgisini al
Vezin adına hürriyeti seç
Sırası değil deme
Aklına estikçe

"Açlık" kelimesini kondu.

Bu dizelerde yer alan altı çizili deyim anlamına gelen bir ifade aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Bütün gün evde aynı şeyi düşünerek, aşırı meraklanarak zihnini gereğinden çok meşgul etmişti.
B) Yazar, kitabını yazarken daha önce düşünmemiş olduğu bir şeyi, o an yapmaya karar vererek yirmi yıl önce yazdığı hikâyesini eline aldı.
C) Bu kitap oluşturulurken eskiden ziyade daha yeni olan eskiyi hatırlamak gerekliliği ön plana çıkıyordu.
D) Bazı insanların çok değer verdiği insanlara zarar gelecek diye korku içinde yaşaması onların yaşamını zora sokacaktır.
E) Yanlış bir düşüncede olduğunu düşünerek farklı davranması gerektiği algısına kapılmıştı.

9. Halk şiiri geleneği ile yazılan şiirlerde hafif bir ses benzerliği bile olsa dahi uyak yapılmıştır. Uyak yapma şekli, çok katı kurallara bağlanmamıştır. Bunun sebebi halk şairlerinin belirli bir öğrenim görmemiş olmaları ve bu şiirlerde önemli olanın söyleyiş uyumu olmasıdır. Bu nedenle bu şiirleri uyak yönünden incelerken katı kurallar koymamak gerekir.

Bu parçadaki altı çizili sözcük ile ilgili olarak,

- I. Gerçek anlamlıdır.
II. Yan anlamlıdır.
III. Dolaylama örneğidir.
IV. Terim anlamlıdır.

yargılarından hangisi söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV